

**ҚР ЭКОЛОГИЯ, ГЕОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ
РЕСУРСТАР МИНИСТІРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК**

**Агрометеорологиялық мониторинг және болжау
департаментінің
Агрометеорологиялық болжам басқармасы**

***2022 жылдың көктемінде Қазақстан аймағы бойынша жаздық
дәнді дақылдарды себудің оңтайлы мерзімдерінің нақты
болжамы***

Облыстар бойынша жаздық дәнді дақылдарды себудің оңтайлы мерзімдері сәуір айына ауа райы болжамына сәйкес есептелді, онда барлық метеорологиялық жағдайлар ескерілді, сондай-ақ топырақтың жұмсақ-пластикалық жай-күйінің басталуынан күтілетін мерзімдер есептелді (1-кесте).

Алынған есептік деректерге сәйкес, Қостанай, Солтүстік Қазақстан, Ақмола және Павлодар облыстарында сәуірдің үшінші онкүндігінде және мамырдың бірінші онкүндігінде, жекелеген аудандарда мамырдың екінші онкүндігінде топырақтың жұмсақ-пластикалық жай-күйі немесе оның «пісіп-жетілуі» күтіледі.

Қарағанды және Шығыс Қазақстан облыстарында көбінесе сәуірдің үшінші онкүндігінде және мамырдың бірінші онкүндігінде, Шығыс Қазақстан облысының Үржар ауданында сәуірдің екінші онкүндігінде.

Батыс Қазақстан және Ақтөбе облыстарында сәуірдің екінші және үшінші онкүндігінде, жекелеген аудандарда мамыр айының басында.

Алынған есептік деректер қорытындысына сәйкес Қостанай, Солтүстік Қазақстан, Ақмола және Павлодар облыстарында мамырдың екінші және үшінші онкүндігінде, Қостанай облысының Амангелді және Жангелді аудандарында мамырдың бірінші онкүндігінің соңынан мамырдың екінші онкүндігінің соңына дейін жаздық дәнді дақылдарды себудің оңтайлы мерзімдері күтілуде.

Қарағанды облысының басым аймағында оңтайлы себу мерзімдері көбінесе мамырдың екінші және үшінші онкүндігінде, Қарқаралы және Жаңаарқа аудандарында мамырдың бірінші онкүндігінен мамырдың екінші онкүндігінің соңына дейін күтіледі.

Шығыс Қазақстан облысы Тарбағатай ауданында егудің оңтайлы уақыты мамыр айының бірінші онкүндігіне келеді, ал қалған аудандарда мамырдың екінші және үшінші онкүндігіне келеді, Үржар ауданында сәуір айының соңынан мамырдың бірінші онкүндігіне дейін егін себу науқанының басталуы

болжануда.

Батыс Қазақстан және Ақтөбе облыстарында жаздық дәнді дақылдарды себудің оңтайлы уақыты есептік деректер бойынша мамыр айының бірінші және екінші онкүндігінде.

Жаздық дәнді дақылдар үшін егудің неғұрлым қолайлы мерзімі бұл өсімдіктердің ылғалды көп тұтынуы жаздың екінші жартысына (шілдеге) түсетін кезең, ал олардың пісуі күзгі аяздың басында аяқталады.

1 кесте

Қазақстанның аудандары бойынша 2022 жылдың көктемінде топырақтың жұмсақ пластикалық жай-күйінің және жаздық дәнді дақылдарды себудің оңтайлы мерзімдерінің басталуының күтілуі (Нақты)

№	Аудан	Станция, пост	Топырақтың түрі	Топырақтың жұмсақ пластикалық жай-күйінің басталу мерзімдерінің күтілуі	2022 жылы егудің оңтайлы мерзімдері
Ақмола облысы					
1	Аршалинский	Аршалы	жеңіл	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
2	Атбасарский	Атбасар	жеңіл	28.04 - 08.05	13.05 - 23.05
3	Сандыктауский	Балкашено	ауыр	02.05 - 12.05	17.05 - 27.05
4	Есильский	Есиль	ауыр	28.04 - 08.05	13.05 - 23.05
5	Егиндыкольский	Егиндыколь	ауыр	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
6	Астраханский	Жалтыр	жеңіл	27.04 - 07.05	12.05 - 22.05
7	Бурабайский	Щучинск	ауыр	01.05 - 11.05	16.05 - 26.05
8	Шортандинский	Шортанды	ауыр	30.04 - 10.05	15.05 - 25.05
9	Целиноградский	Малиновка	ауыр	27.04 - 07.05	12.05 - 22.05
10	Буландынский	Вознесенка	жеңіл	29.04 - 09.05	14.05 - 24.05
		Акколь	ауыр	29.04 - 09.05	14.05 - 24.05
11	Ерейментауский	Ерейментау	жеңіл	28.04 - 08.05	13.05 - 23.05
12	Жаксынський	Жаксы	жеңіл	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
13	Жаркайынський	Тасты-Талды	жеңіл	22.04 - 02.05	07.05 - 17.05
14	Зерендинський	Зеренды	ауыр	29.04 - 09.05	14.05 - 24.05
15	Коргалжинський	Коргалжин	жеңіл	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
16	Р-он им. Биржан сал	Степняк	ауыр	28.04 - 08.05	13.05 - 23.05
Қостанай облысы					
1	Денисовский	Аршалинский СВХ	орташа	30.04 - 10.05	15.05 - 25.05
2	Житикаринский	Джеттыгара	орташа	29.04-09.05	14.05 - 24.05
3	Аулиекольский	Диевская	орташа	29.04-09.05	14.05 - 24.05
4	Карасуыйский	Железнодорожный	ауыр	29.04-09.05	14.05 - 24.05
		Карасу	ауыр	29.04-09.05	14.05 - 24.05
5	Карабалыкский	Карабалык	орташа	02.05 - 12.05	17.05 - 27.05
6	Костанайский	Костанай	жеңіл	28.04 -08.05	13.05 - 23.05
7	Мендыкаринский	Михайловка	орташа	01.05 - 11.05	16.05 - 26.05
8	Узункольский	Пресногорьковка	орташа	02.05 - 12.05	17.05 - 27.05

9	Р-он им. Б. Майлина	Тобол	орташа	28.04 -08.05	13.05 - 23.05
10	Сарыкольский	Сарыколь	ауыр	30.04 - 10.05	15.05 - 25.05
11	Амангельдински	Екидын	ауыр	20.04 - 30.04	05.05-15.05
12	Жангельдинский	Торгай	орташа	22.04 - 02.05	07.05-17.05
13	Камыстинский	Бестау	орташа	29.04-09.05	14.05 - 24.05
14	Наурузумский	Раздольное	орташа	01.05 - 11.05.	16.05 - 26.05
15	Федоровский	Кень-Аральский	орташа	02.05 - 12.05	17.05 - 27.05
16	Алтынсаринский	Силантьевка	ауыр	29.04 - 09.05	14.05 - 24.05
Солтүстік Қазақстан облысы					
1	Жамбылский	Благовещенка	орташа	02.05 - 12.05	17.05 - 27.05
2	р-н им. Жумабаева	Булаево	ауыр	29.04 - 09.05	14.05 - 24.05
		Возвышенка	ауыр	02.05 - 12.05	17.05 - 27.05
3	Айыртауский	Саумалколь	ауыр	02.05 - 12.05	17.05 - 27.05
4	Тайыншинский	Тайынша	ауыр	02.05 - 12.05	17.05 - 27.05
		Чкалово	ауыр	02.05 - 12.05	17.05 - 27.05
5	Тимирязевский	Тимирязево	ауыр	29.04-09.05	14.05 - 24.05
6	р-н им. Шал Акына	Сергеевка	ауыр	29.04-09.05	14.05 - 24.05
7	Есильский	Явленка	орташа	01.05 - 11.05	16.05 - 26.05
8	Кызылжарский	Налобино	ауыр	02.05 - 12.05	17.05 - 27.05
9	р-н им. Мусрепова	Рузаевка	ауыр	29.04-09.05	14.05 - 24.05
10	Акжарский	Талшык	ауыр	02.05 - 12.05	17.05 - 27.05
11	Аккайынский	Смирново	ауыр	29.04 - 09.05	13.05 - 23.05
12	Мамлютский	Мамлютка	ауыр	02.05 - 12.05	17.05 - 27.05
13	Уалихановский	Кишкенеколь	ауыр	29.04 - 09.05	13.05 - 23.05
Павлодар облысы					
1	Ертишский	Голубовка	орташа	28.04 - 08.05	13.05 - 23.05
2	Актогайский	Жолболды	жеңіл	27.04 - 07.05	12.05 - 22.05
3	Павлодарский	Красноармейка	ауыр	28.04 - 08.05	10.05 - 20.05
4	Успенский	Лозовая	жеңіл	27.04 - 07.05	12.05 - 22.05
		Успенка	ауыр	26.04 - 06.05	11.05 - 21.05
6	Железинский	Михайловка	орташа	29.04 - 09.05	14.05 - 24.05
7	Теренкольский	Федоровка	жеңіл	25.04 -05.05	10.05 - 20.05
8	Шарбақтинский	Шарбақты	жеңіл	26.04 - 06.05	11.05 - 21.05
Қарағанды облысы					
1	Бухаржырауский	Кар. СХОС	ауыр	26.04 - 06.05	11.05 - 21.05
		Корнеевка	ауыр	27.04 - 07.05	12.05 - 22.05
2	Нуринский	Кобетей	ауыр	26.04 - 06.05	11.05 - 21.05
3	Абайский	Агрогородок	ауыр	26.04 - 06.05	11.05 - 21.05
4	Осакаровский	Есиль	ауыр	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
5	Каркаралинский	Бес-Оба	жеңіл	23.04 – 03.05	08.05 - 18.05
		Каркаралы	жеңіл	24.04 - 04.05	09.05 - 19.05
6	Шетский	Нураталды	жеңіл	26.04 - 06.05	11.05 - 21.05
7	Жанааркинский	Ескене	жеңіл	13.04 - 23.04	02.05 - 12.05
Шығыс Қазақстан облысы					
1	Тарбағатайский	Акжар	жеңіл	17.04 - 27.04	02.05- 12.05

2	Катон-Карагайский	Улькен-Нарын	ауыр	27.04 - 07.05	12.05 - 22.05
3	Бородулихинский	Дмитриевка	жеңіл	26.04 - 06.05	11.05 - 21.05
4	Кокпектинский	Самарка	жеңіл	28.04 - 08.05	13.05 - 23.05
5	Шемонаихинский	Шемонаиха	ауыр	29.04 - 09.05	14.05 - 24.05
6	Бескарагайский	Семярка	ауыр	25.04 - 05.05	10.05 - 20.05
7	Жарминский	Жалгызтобе	ауыр	30.04 - 10.05	15.05 - 25.05
8	р-н Алтай	Зыряновск	ауыр	01.05 - 11.05	16.05 - 26.05
9	Уланский	Новоахмирово	жеңіл	24.04 - 04.05	09.05 - 19.05
10	Уржарский	Уржар	жеңіл	13.04 - 23.04	28.04 - 08.05
11	Глубоковский	Секисовка Риддер	ауыр	01.05 - 11.05	16.05 - 26.05
Ақтөбе облысы					
1	Айтекебийский	Комсомольское	жеңіл	26.04 - 06.05	11.05 - 18.05
2	Каргалинский	Кос-Истек	ауыр	26.04 - 06.05	11.05 - 18.05
3	Мугалжарский	Джурун АМП	жеңіл	25.05 - 05.05	10.05 - 17.05
4	Хромтауский	Новороссийское	ауыр	26.04 - 06.05	11.05 - 18.05
			жеңіл	21.04 - 01.05	06.05-13.05
5	Мартукский	Родниковка	ауыр	26.04 - 06.05	11.05 - 18.05
			жеңіл	21.04 - 01.05	06.05-13.05
		Мартук	ауыр	27.04 - 07.05	12.05-19.05
			жеңіл	20.04-30.04	05.05 - 12.05
Батыс Қазақстан облысы					
1	Джаныбекский	Жаныбек	ауыр	18.04 - 28.04	03.05-10.05
2	Таскалинский	Каменка	ауыр	23.04 - 03.05	08.05-15.05
3	г.Уральск	Уральск	ауыр	21.04 - 01.05	06.05-13.05
4	Байтерекский	Погодаево	ауыр	22.04 - 02.05	07.05-14.05
5	Чингирлауский	Чингирлау	ауыр	25.04 - 05.05	10.05-17.05
6	Теректинский	Анкатинский	ауыр	20.04 - 30.04	05.05-12.05
		Федоровка	ауыр	21.04 - 01.05	06.05-13.05
7	Сырымский	Джамбейты	ауыр	20.04 - 30.04	05.05-12.05

Жаздық дәнді дақылдарды себудің оңтайлы мерзімдерін болжау кезінде негізгі фактор ауа температурасы болып табылады, егіншілік өсімдіктері есепке алынбайды. Сондай-ақ, бақылаулар көрсеткендей, егіншілік шаруашылықтарында көбінесе оңтайлы себу мерзімдерін емес, күнтізбелік күндерді ұстанады, бұл өсімдіктер үшін көктемгі ылғалдың жоғалуына және сирек және әлсіреген көктеудің пайда болуына әкеледі. Жаздық дәнді дақылдарды егудің оңтайлы мерзімдері болжамын консультативтік болжам ретінде пайдалануға болады.

АМБД директоры

Н. Лоенко

**Болжам агрометеорологиялық мониторинг және болжау департаментінің
агрометеорологиялық болжау басқармасында жасалды
Мекенжайы: Нұр-сұлтан қ., Мәңгілік ел 11/1 көшесі, тел. 8 (7172) 798354,
E-mail: uar@meteo.kz**

